

ning waren ten onder gebracht, uitriepen dat er daarvoor geen geld was.

We kennen dat liedje sedert lang.

Voor nuttige werken uit te voeren, voor de armen te beschermen tegen ziekte, werkloosheid en ouden dag is er nooit geld.

Doch laat ons voorgaan

Al de millioenen zijn op! geheel op!

De Congostaat maakt schulden, en weet niet hoe ze te betalen. Verleden jaar alleen kwam hij 5 millioen te kort.

Zijne uitgaven stijgen nog gedurig, en zijne inkomsten niet.

De maatschappijen die gesticht zijn, om daar voor eigen rekening handel te gaan drijven, zijn al niet veel gelukkiger. Zij hebben voor 1894 eene winst gedaan van 11,330 franks op een zakencijfer van 1,889,439 franks.

Zooals men ziet, een ellendige bagatel.

In plaats nu daar van af te zien, en zich niet verder om den Congo te bekommeren, meent de koning nog altijd zijn verloren millioenen te kunnen terugwinnen en wil hij hebben dat België hem overneemt

Zij zullen het doen

Het ministerie onderwerpt zich aan den wil van den koning en gaat voorstellen eene wet te doen stemmen die de overname van den Congo regelt.

Men dacht eerst nog dat het een valsche gerucht was om de actiën te doen stijgen, maar na de verklaringen van het ministerie, dat antwoordde, op de ondervraging van den heer Lorand: dat men moest wachten tot de onderhandelingen afgelopen waren met de vreemde mogendheden, was langer twijfelen onmogelijk.

En met elken dag wordt het meer en meer zeker. De meeste katholieke bladen trachten er de openbare denkwijze voor te winnen, door artikels te schrijven of af te drukken uit brochuren, allen geschreven met het doel om de menschen te bedriegen. Daarin wordt het voorgesteld of er daar in den Congo schat ten te winnen zijn voor België.

Maar dat is niet waar, er is daar niets anders te doen dan schrikkelijk veel geld verliezen; en zeer juist en te rechter tijd slingerde pastoor Daens, — de verledene week, — het ministerie en de katholieke Kamerleden het volgende vreeselijk verwijt in het gezicht: **Gij wilt de millioenen van het land in een avontuurlijke onderneming werpen, waar niet een van u zijn eigen geld zou durven aan wagen.**

Alle beloften verbroken. Hoe men ons den olifant wil opsolfen.

In April 1885 moeten de Belgische Kamers in de Congokwestie tusschenkomen, ten einde den Koning te machtigen om den persoonlijken titel, de soevereiniteit van den onafhankelijken Congostaat te aanvaarden.

Leopold II teekende zelve geheel duidelijk den toestand af in een brief door hem aan den minister-raad gezonden, onder datum van 16 april 1885.

« Koning der Belgen zou ik verzelfvertijd sonverein worden van een anderen Staat.

« Deze Staat zou even als België, onafhankelijk zijn. Evenals ditland zou hij de weldaden der onzijdigheid genieten. **Deze Staat zou in zijne eigene behoeften moeten voorzien en de ondervinding, zoowel als het voorbeeld der naburige koloniën, laten mij toe te bevestigen, dat hij over de noodige hulpbronnen zal beschikken.**

« Ik heb de overtuiging dat deze verbinding voorbeeldig zal zijn voor

het land, zonder het in alle gevallen den minsten last op te leggen. »

Lezing gevende van dezen brief aan de Kamer, voegde M. Beernaert het volgende bij deze verklaringen.

« Het land heeft de militaire of geldelijke lasten niet te vreezen, die de vestiging eener kolonië gewoonlijk medebrengt.

« **Er is geen spraak van de Belgische vlag in Afrika te planten.** »

En hij besloot:

« België bevindt zich dus, voor dezen gunstigen toestand van profijt te kunnen trekken van eene kolonie wie naar het algemeen oordeel eene schoone toekomst is weggelegd en dat zonder de minste opoffering. »

In April 1887, vroeg de regeering van den Congo, aan de Kamers de toelating om eene leening met loten in België uit te geven

In zijne redevoering zegde M. Beernaert dan:

« De vereeniging der beide landen is volstrekt persoonlijk; België alhoewel met geestdrift bezielde voor de onderneming van den Congo heeft nochtans duide- **lijk het inzicht te kennen gegeven, van er geheel en al vreemd aan te blijven.** In alles heeft deze wensch zich vertoond.

« Het is dus wel verstaan, dat in geen enkel geval België mag betrokken worden in de afrikaan- **se zaken, noch op diplomatisch, militair of politiek gebied.** »

In Juli 1889 vroeg de regeering aan de Kamer om deel te nemen aan eene inschrijving van 10 millioen, voor de maatschappij der ijzerenwegen in den Congo met een kapitaal van 25 millioen frank.

En weer zegde M. Beernaert in de zitting van den 23 Juli

M. Somzé is van gevoelen dat het kapitaal van 25 millioen frank onvoldoende zou kunnen wezen. Ik ben daaromtrent van een andere meening; maar ik herhaal het, **indien er daarin eene misrekening gebeurde, zou het aanden belgischen Staat niet zijn daarin tusschen te komen.** Zijne inschrijving is bepaald vastgesteld en het ware aan de andere actionnarissen zich de profijten der onderneming te verzekeren, door te trachten de ontbrekende hulpbronnen te vinden. »

In 1890 vroeg de regeering aan de Kamer, de goedkeuring eener leening van 25 millioen, te doen door België aan den Congostaat.

M. Beernaert zegde den 30 juli in den Senaat:

« Ik geloof dat het bezit van een Congo, zeer voordeelig zou zijn aan België.

« Anderzijds, ik geloof dat deze kwestie niet ter sprake komt. Wij hebben ze niet op te lossen, **eerst binnen tien jaar, komt deze zaak ten tapijte en wij zelve zouden dien oogenblik niet kunnen vervroegen.** »

Zoo ziet men hoe België, door die kerels langzamerhand in 't raderwerk werd gesleept.

Nu wil men den laatsten slag wagen.

Welke schoene bedriegersbeloften men weer doen zal weten wij niet. maar het is te hopen dat alle mannen met een beetje eergevoel en onafhankelijkheid, krachtig tegen deze schelmerij zullen opkomen

Wie zal den Congo verdedigen?

Zooals we reeds aangetoond hebben is de Belgische Congo 76 maal grooter dan België. De grenzen van dat uitgestrekt grondgebied moeten bewaakt en beschermd worden, het is omringd van Engelsche, Fransche, Duitsche en Portugeesche koloniën, met wie vroeg of laat conflicten moeten ontstaan, betwistingen over de juiste afpaling der grenzen, over de onderdanen, enz., enz.

Bovendien gebeuren er onophoudend invallen van benden goed gewapende Araben, die noordwaarts wonen, en sedert eeuwen met de Congoleesche bevolking handel drijven. De Araben willen zich maar hoegenaamd niet uit den Congo laten verjagen en hebben reeds vele gevechten geleverd met de troepen van den onafhankelijken Congostaat, als bijvoorbeeld de gevechten van Bokomandi, Albertville, Ouelle, Falls, Kassongo, Kirundu, de bestorming van Nyangwé, Ribongé, Ribariba, enz.

Het is gebleken dat er veel meer soldaten zouden noodig zijn dan waarover de onafhankelijke Congostaat beschikt, om zijne onzijdigheid te vrijwaren, hetgeen gemakkelijk is aan te nemen als men bedenkt hoe onmetelijk uitgestrekt zijne grenzen zijn.

Het is dus zoo klaar als pompwater dat, als België de Congo overneemt en wil behouden, men een grooter leger moet hebben.

Waar zal men de mannen halen?

Wel, heel eenvoudig, men zal er onze kinderen voor nemen.

Ja maar, — zeggen de gazetten der rijke menschen, — dat kan niet, want de grondwet verbiedt zulks, men mag geen Belgische soldaten buiten het land zenden.

Zeer waar, maar men mag ze er toch vrijwillig laten heengaan, niet waar?

En wie zou beletten dat men bij voorbeeld aan de jongens die op de correctie zitten, vroeg: Wie van ulieden zou willen naar den Congo gaan, dan wordt gij dadelijk in vrijheid gesteld?

Men ziet van hier hoe al die jongelingen zouden roepen ik! ik, wil gaan. Natuurlijk, wie in het gevang zit, en dan in zoo een afschuwelijk gevang als de correctie, zou liever overal naar toe gaan, al ware het naar de hel; — als men maar wist waar de hel was. —

En wie zou dan verder beletten als de correctie leeg is, ze opnieuw te vullen met andere soldaten? En zoo telkens op nieuw.

Zoo ware de toer gespeeld, België zou een koloniaal leger hebben, en onze kinderen zouden ginder door de moorddadige hitte en koorts spoedig in het graf liggen, verre van ouders, broeders en zusters, die niet eens den troost zouden gehad hebben hen de oogen te sluiten.

In de Kamer

EEN PRIESTER AANGEVALLEN

DOOR

DE KLERIKALEN

In eene vroegere Kamerzitting had de heer pastoor Daens, gekozen van Aalst, gezegd dat er zoo schromelijk veel arme menschen waren in het arrondissement en dat er wel dertien duizend menschen, of de helft der bevolking van Aalst, door 't armbureel moesten ondersteund worden.

M. Woeste, ook een klerikaal, sprong te paard en loochende dit gezegde, beweerde dat er maar veertien honderd arme menschen in Aalst waren.

M. Daens zweeg, maar in de zitting van Woensdag 16 Januari, vroeg hij het woord en antwoordde hij aan M. Woeste. Ziehier het officieel verslag dezer discussie:

M. DAENS bekamt het woord en legt in het Fransch aan de Walen uit, waarom het voor hem plicht is zijne moedertaal te spreken. Maar heden, zegt hij, uit voorkomenheid voor den heer Woeste, die bijna geen Vlaamsch verstaat, wil ik Fransch spreken! (Langdurig gelach.)

Pastoor Daens betwist hardnekkig de gezegdens van Woeste, omtrent het getal ondersteunden te Aalst.

De cijfers hier door M. Woeste gebracht, zijn te Aalst onbekend.

Dit zijn zeker verslagen die opge- maakt zijn ten dienste van den heer Woeste en zijne vrienden.

Spreeker leest vervolgens de officieele cijfers van 1890-91-92. Na 1892 zijn er geene verslagen meer opgemaakt. Waaruit blijkt dat er te Aalst 10,000 menschen officieel ondersteund worden op eene bevolking van 26,000 zielen.

Gezel LEONARD. — Pak maar mee, M. Woeste!

Priester DAENS. — M. Woeste heeft ook het cijfer, 10 frank, in twijfel getrokken, dat ik opgegeven had als het gemiddeld loon der Aalstersche werklieden.

Ik heb mij waarlijk bedrogen, het is geen 10, maar 8 en 9 frank.

M. DIERICKX (k.) — Wij zullen zien wat M. Daens voorstelt om daar verandering aan te brengen.

Links. — Wat stelt gij voor?

Priester DAENS. — En te Ninove winnen de werklieden niet meer, waardoor hunnen toestand even ongelukkig is.

Twintig jaren geleden waren de loonen juist het dubbel.

Maar M. Woeste kent niets van de toestanden. Hij is nooit in een werkhuis geweest!

Links. — Wel in de huizen der rijken!

De heele Kamer staat overhoop. M. BEGEREM (k) vraagt het woord maar de linkerzijde protesteert zoo krachtig, dat de minister geen woord kan doen verstaan.

Gezel VANDERVELDE. — **Voor de eerste maal dat een priester spreekt, kunnen de katholieken hem nog niet eerbiedigen!**

Gezel FURNEMONT. — Het zijn